

Komitety Rewitalizacji w Polsce – od ogółu do szczegółu

Raport z badania
zakresu funkcjonowania
Komitetów Rewitalizacji
w procesach rewitalizacji gmin

O badaniu....

Badanie funkcjonowania Komitetów Rewitalizacji realizowane przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

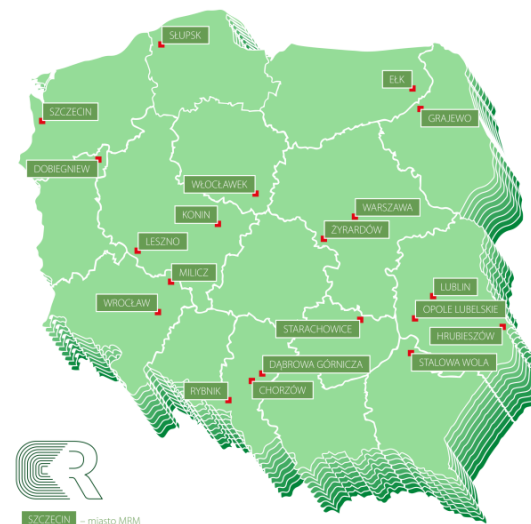
Badanie realizowane w marcu 2019 r. w grupie miast laureatów konkursu dotacji „Modelowa Rewitalizacja Miast” oraz realizujących projekty pilotażowe w zakresie rewitalizacji.

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

INSTYTUT
ROZWOJU MIAST
I REGIONÓW

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

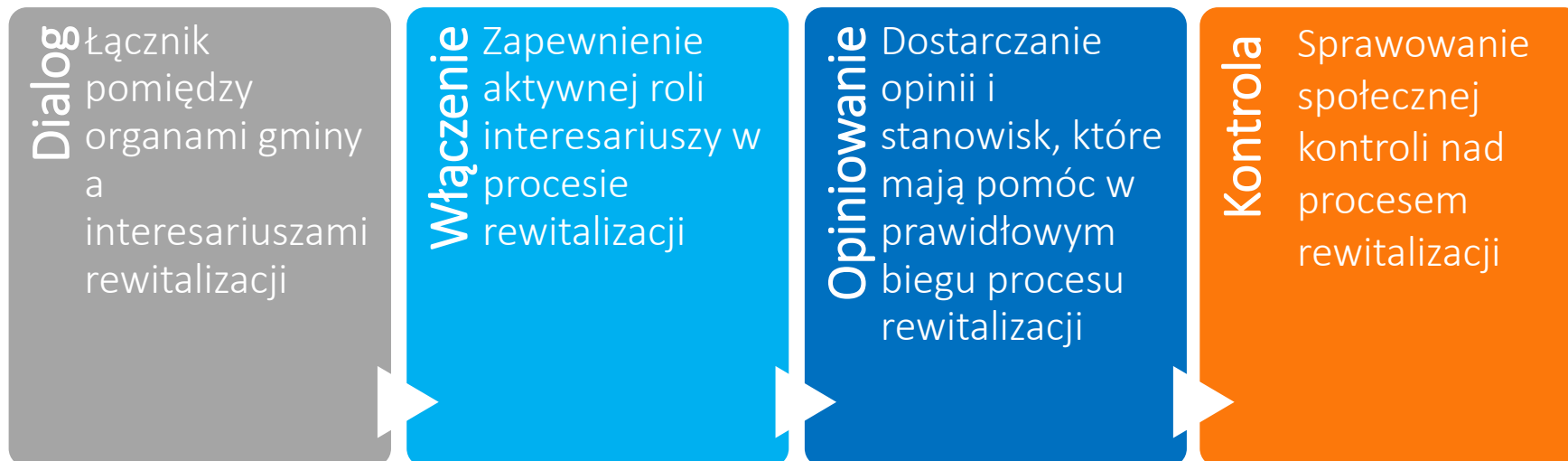

CZĘŚĆ 1: PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA KR

Podstawy prawne funkcjonowania Komitetów Rewitalizacji

- Definicja i rola określona w art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji
- Obowiązkowe powołanie KR w przypadku procesów rewitalizacji realizowanych w trybie u.o.r.
- Obsługę organizacyjną KR zapewnia wójt (zapewnienie środków gwarantujących funkcjonowanie KR i wykonywanie jego zadań).
- **Ustawowa zasada bezstronności prac KR** - w przypadku, gdy przedmiotem obrad Komitetu jest projekt dokumentu, za który odpowiedzialny jest wójt – osoba mu podległa nie bierze udziału w wypracowaniu stanowiska dot. tego projektu.

Rola Komitetów Rewitalizacji w procesie rewitalizacji

Komitety nie stanowią nowego organu gminy!

Procedura powołania Komitetu Rewitalizacji

Określenie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

1. Projekt uchwały

2. Konsultacje społeczne projektu uchwały w trybie art. u.o.r.

3. Podjęcie uchwały

do 3 m-cy po podjęciu uchwały w sprawie GPR

Nabór kandydatów

Ogłoszenie o naborze określające wymagania z uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania KR

Powołanie Komitetu Rewitalizacji

Zarządzenie w sprawie powołania KR

Niezwłocznie po podjęciu uchwały w sprawie zasad KR

Moment powołania Komitetu Rewitalizacji

W kompetencjach gminy pozostaje wybór momentu powołania KR (przyjęcia Uchwały dot. KR):

- przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji (lub przed wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji)
- po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji – **w terminie maksymalnie trzymiesięcznym.**

Niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały, wójt powołuje Komitet Rewitalizacji w drodze zarządzenia.

Moment powołania Komitetu Rewitalizacji

Katalog interesariuszy (art. 2 ust. 2 u.o.r.), których udział należy zapewnić w składzie KR, obejmuje:

- **mieszkańcy obszaru rewitalizacji** oraz właściciele nieruchomości, podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym SM, wspólnoty mieszkaniowe i TBS,
- **pozostali mieszkańcy gminy**, inni niż ww.,
- **podmioty prowadzące** lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy **działalność gospodarczą**;
- **podmioty prowadzące** lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy **działalność społeczną**,
- **jednostki samorządu terytorialnego** i ich jednostki organizacyjne;
- **organy władzy publicznej**;
- inne podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Dobra praktyka: powoływanie KR po wyznaczeniu OR, a przed opracowaniem GPR.

Nabór członków Komitetu Rewitalizacji

Co zrobić, gdy w wyniku naboru nie zgłosi się odpowiednia liczba członków KR?

- Ponowienie naboru,
- Powołanie KR w sytuacji niepełnego składu, pod warunkiem:
 - kontynuacji procesu partycypacji i włączenia społecznego,
 - ponowienia naboru wśród grup interesariuszy, z których nie zgłosił się żaden kandydat – w celu uzupełnienia składu KR.

Komitet Rewitalizacji powołany z samych urzędników nie może pełnić ustawowej roli, gdyż w przypadku projektów dokumentów, których opracowanie jest zadaniem wójta - zgodnie z art. 7 ust. 8 u.o.r. - przedstawiciele jst nie biorą udziału w głosowaniu.

Zadania KR w procesie rewitalizacji

- Komitet z racji uprawnień opiniująco-doradczych nie ma uprawnień władczych, ani jego zadaniem nie jest tworzenie dokumentów!
- Charakter zadań, w jakie wyposaża się członków KR, kształtuje jego rolę w procesie rewitalizacji:
 - opiniującą (opinie nt. dokumentów przygotowanych przez gminę),
 - doradczą (w sprawie podejmowanych przez gminę działań),
 - podejmowanie własnych inicjatyw (opracowywanie opinii z własnej inicjatywy w sprawach dot. rewitalizacji).

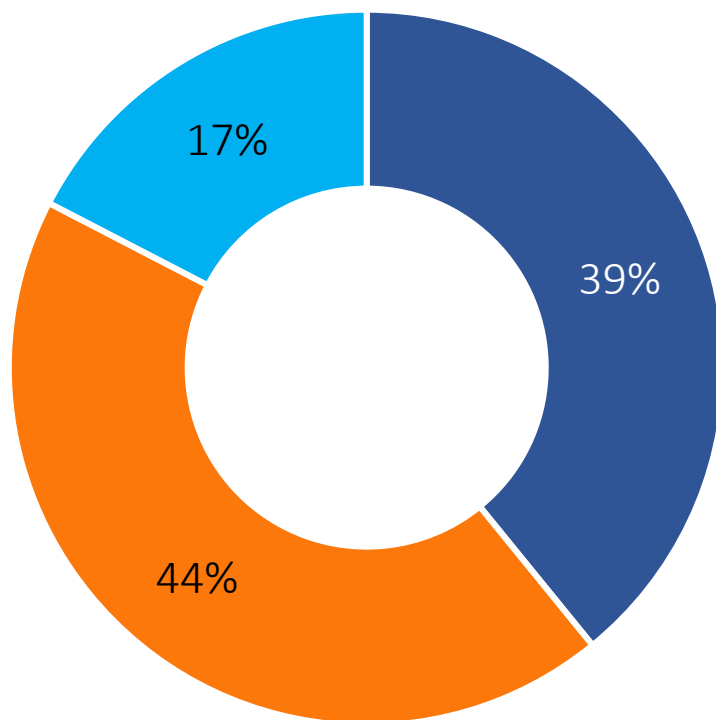
Zadania KR w procesie rewitalizacji

- Stanowisko Komitetu Rewitalizacji nie jest wiążące dla organu gminy, a jego uzyskanie nie jest obligatoryjne.
- Obowiązek zasięgnięcia opinii Komitetu Rewitalizacji w przypadku:
 - projektu gminnego programu rewitalizacji, jeżeli KR został powołany przed jego uchwaleniem (art. 17 ust. 2 pkt 9 u.o.r.)
 - ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (art. 22 ust. 2 u.o.r.).
 - projekt miejscowego planu rewitalizacji oraz prognozę skutków finansowych jego uchwalenia (art. 37j ust. 1 u.p.z.p.)
- Nieprzedstawienie opinii w terminie określonym przez wójta jest **równoznaczne z rezygnacją z prawa jej wyrażenia.**

CZĘŚĆ 2: WYNIKI BADAŃ

Wyniki badania KR

Udział KR i innych ciał badawczych

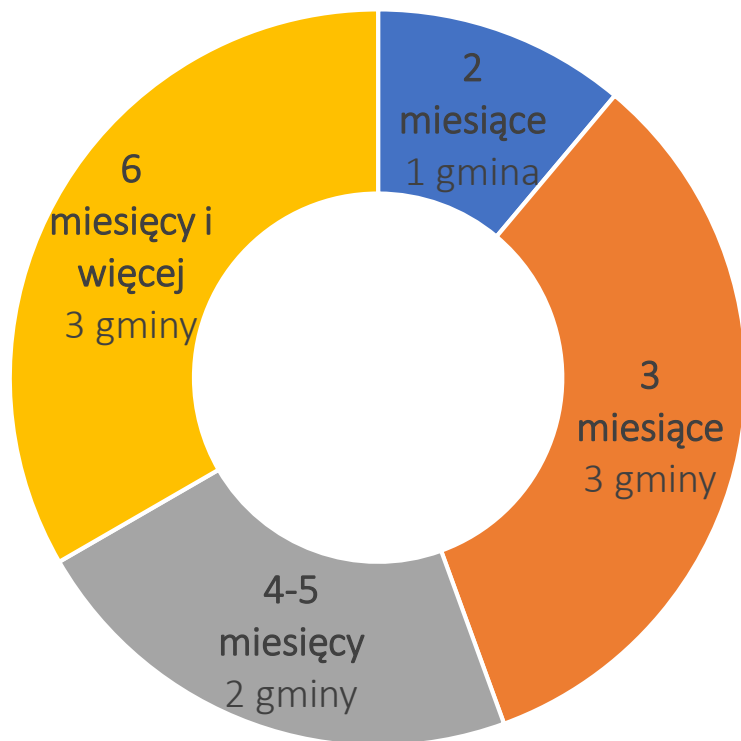

- Komitet Rewitalizacji / 39%
- inne ciała doradcze / 44%
- brak ciała doradczego / 17%

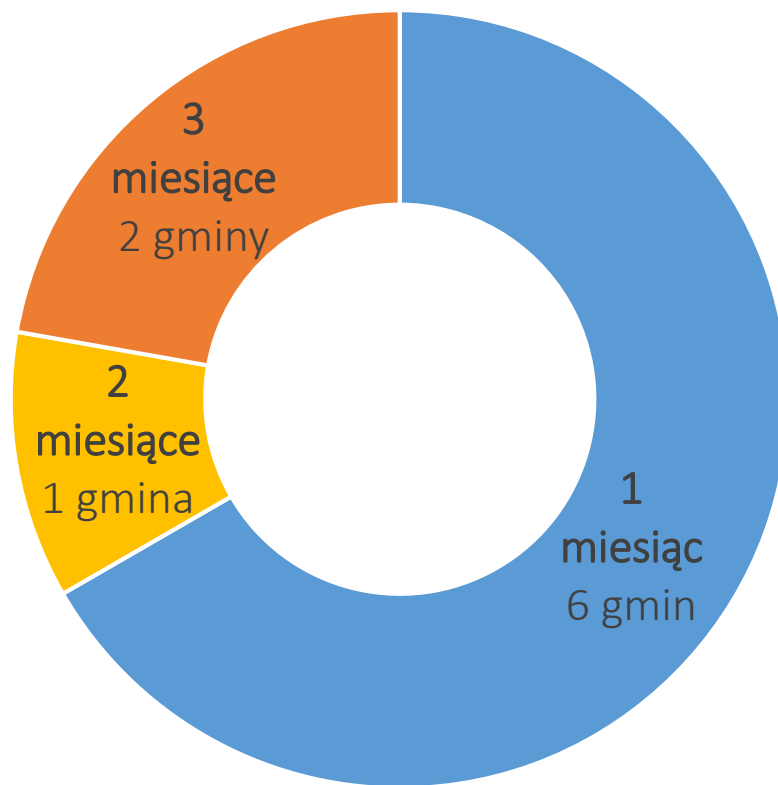
Wyniki badania KR

Powołanie KR

Czas podjęcia uchwały w sprawie
KR w stosunku do momentu
uchwalenia GPR

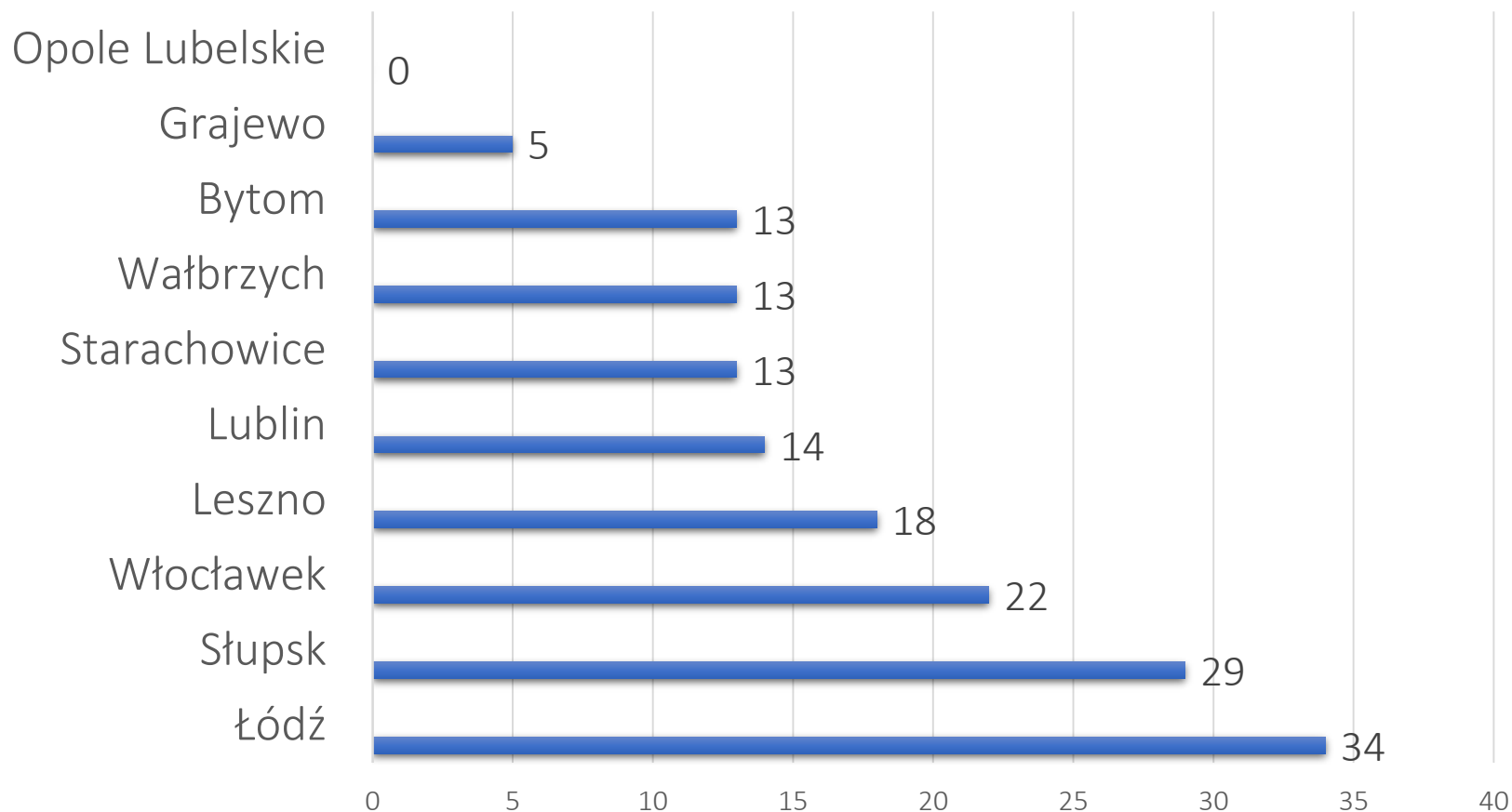

Okres naboru członków do KR

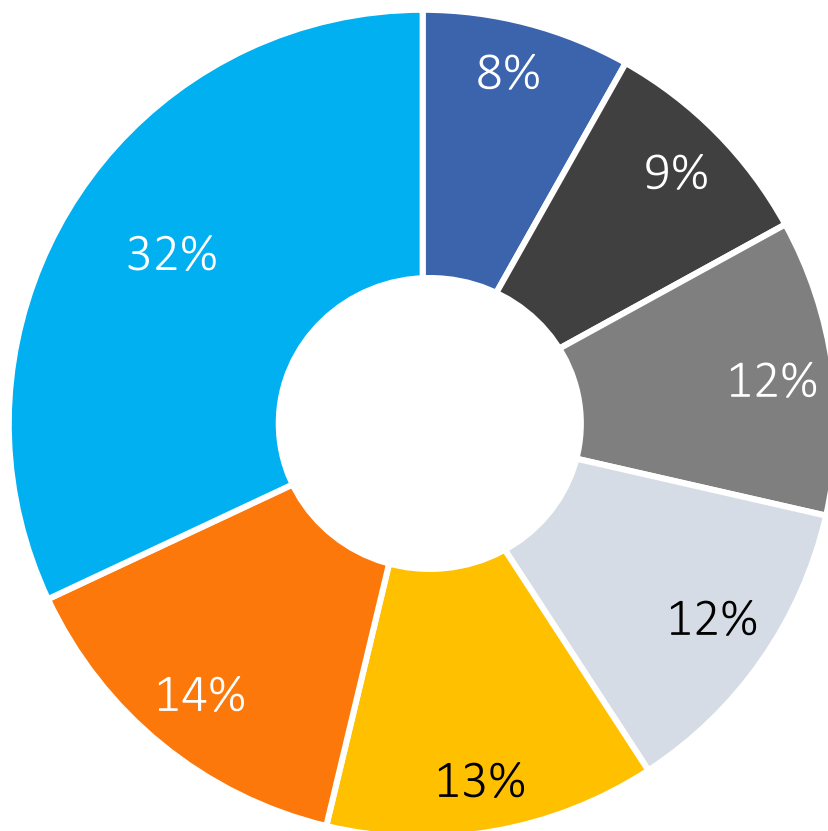
Wyniki badania KR

Wielkość składu KR

Wyniki badania KR

Grupy interesariuszy

- właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji / 8%
- mieszkańcy pozostałej części miasta / 9%
- podmioty gospodarcze / 12%
- stowarzyszenia lokalne / 12%
- przedstawiciele władzy publicznej / 13%
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji / 14%
- Inne opcje / 32%

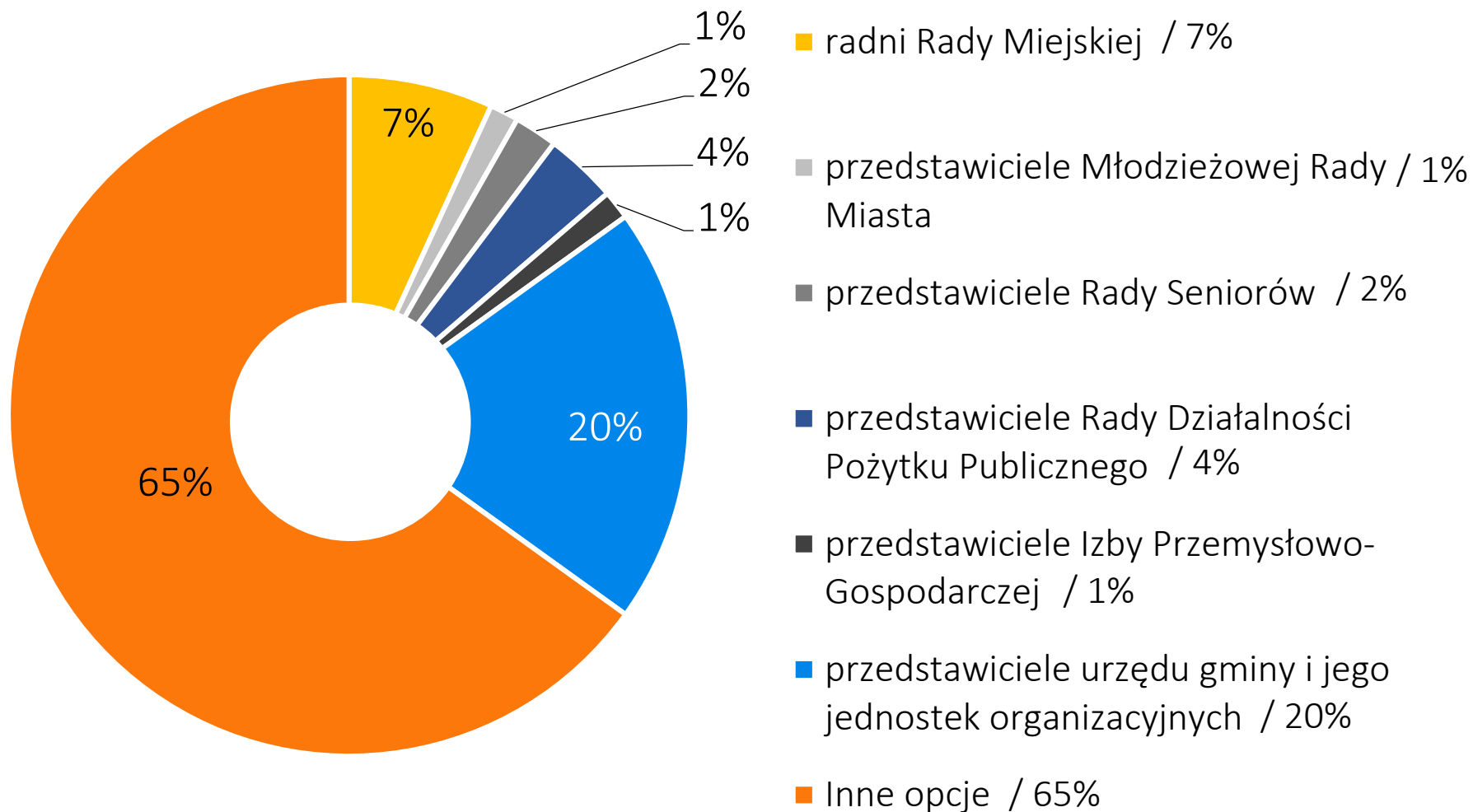
Wyniki badania KR

Grupy zawodowe

Wyniki badania KR

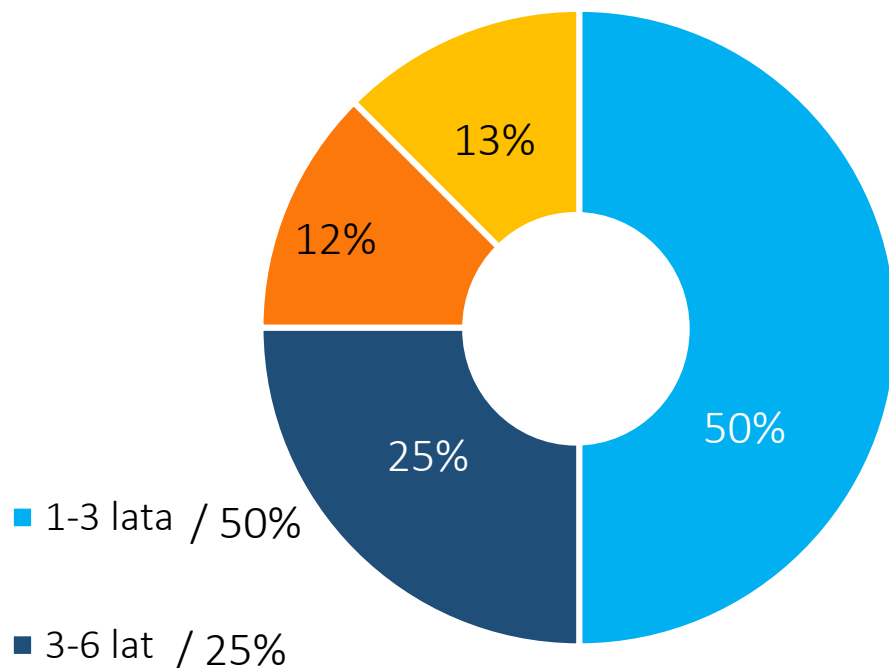
Inne grupy

Wyniki badania KR

Okres kadencji

okres kadencji

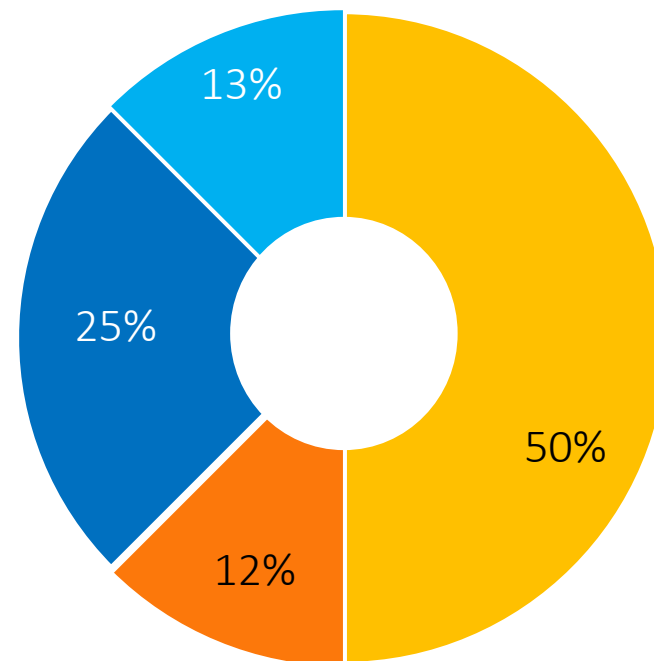
■ 1-3 lata / 50%

■ 3-6 lat / 25%

■ analogicznie, jak perspektywa programu rewitalizacji / 12%

■ nie wskazano długości kadencji / 13%

częstotliwość spotkań

■ spotkania 1 w miesiącu / 50%

■ raz na 2 miesiące / 12%

■ dwa razy w roku / 25%

■ raz na kwartał / 13%

Wyniki badania KR

dokształcanie

- Brak szkoleń z zakresu rewitalizacji - 62,5% KR / 60% inne ciała
- 37,5% członków KR uczestniczyła w szkoleniach, m.in.:
 - szkolenie przeprowadzone przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji w Starachowicach,
 - coroczne spotkania warsztatowe dotyczące podsumowania wdrażania GPR (Wałbrzych).
- 40% członków pozostałych ciał doradczych uczestniczyło w szkoleniach dot. ustawy o rewitalizacji – (Dąbrowa Górnicza, Ełckie Forum Rewitalizacji, Stalowa Wola, Dobiegniew) wzięli udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu rewitalizacji w ramach projektu MRM.

Wyniki badania KR kontakt

Tylko w ok. 50% przypadków protokoły z posiedzeń KR są publikowane na stronie internetowej dotyczącej rewitalizacji miasta i są dostępne dla ogółu mieszkańców.

Dobra praktyka: Komitet Rewitalizacji w Łodzi

- Skład KR i dokumenty powołujące,
- Terminy spotkań,
- Protokoły z posiedzeń,
- Dane kontaktowe: adres email, nr tel.

SKŁAD KOMITETU REWITALIZACJI

ROZWIŃ WSZYSTKIE ▾ ZWIŃ WSZYSTKIE ▲	
Członkowie Komitetu Rewitalizacji	▾
Komisja stała ds. społecznych	▾
Komisja stała ds. wizerunku centrum	▾
Komisja stała ds. przedsiębiorczości	▾
Komisja stała ds. obszaru zamieszkania	▾

PRACA KOMITETU REWITALIZACJI

ROZWIŃ WSZYSTKIE ▾ ZWIŃ WSZYSTKIE ▲	
Najbliższe posiedzenie	▾
Protokoły posiedzeń Komitetu Rewitalizacji	▾
Protokoły posiedzeń Komisji stałej ds. społecznych	▾
Protokoły posiedzeń Komisji stałej ds. obszaru zamieszkania	▾

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

ROZWIŃ WSZYSTKIE ▾ ZWIŃ WSZYSTKIE ▲	
Prezydium KR	▾
Kontakt z Biurem ds. Rewitalizacji	▾

DOKUMENTY DO POBRANIA

- **Zarządzenie ws. zmiany składu Komitetu Rewitalizacji z dnia 29 listopada 2018** (38 KB)
Kliknij, aby otworzyć lub pobrać plik
- **Zarządzenie w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji** (103 KB)
Kliknij, aby otworzyć lub pobrać plik
- **Uchwała ws. określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania KR** (343 KB)
Kliknij, aby otworzyć lub pobrać plik

Wyniki badania KR

Realizowane zadania

Funkcja opiniująca

- Projekty dokumentów strategicznych
- Projekty uchwał w sprawie SSR
- Projekty uchwał w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na OR
- Projekty uchwał krajobrazowych
- Sprawozdania z monitoringu GPR

Funkcja doradcza

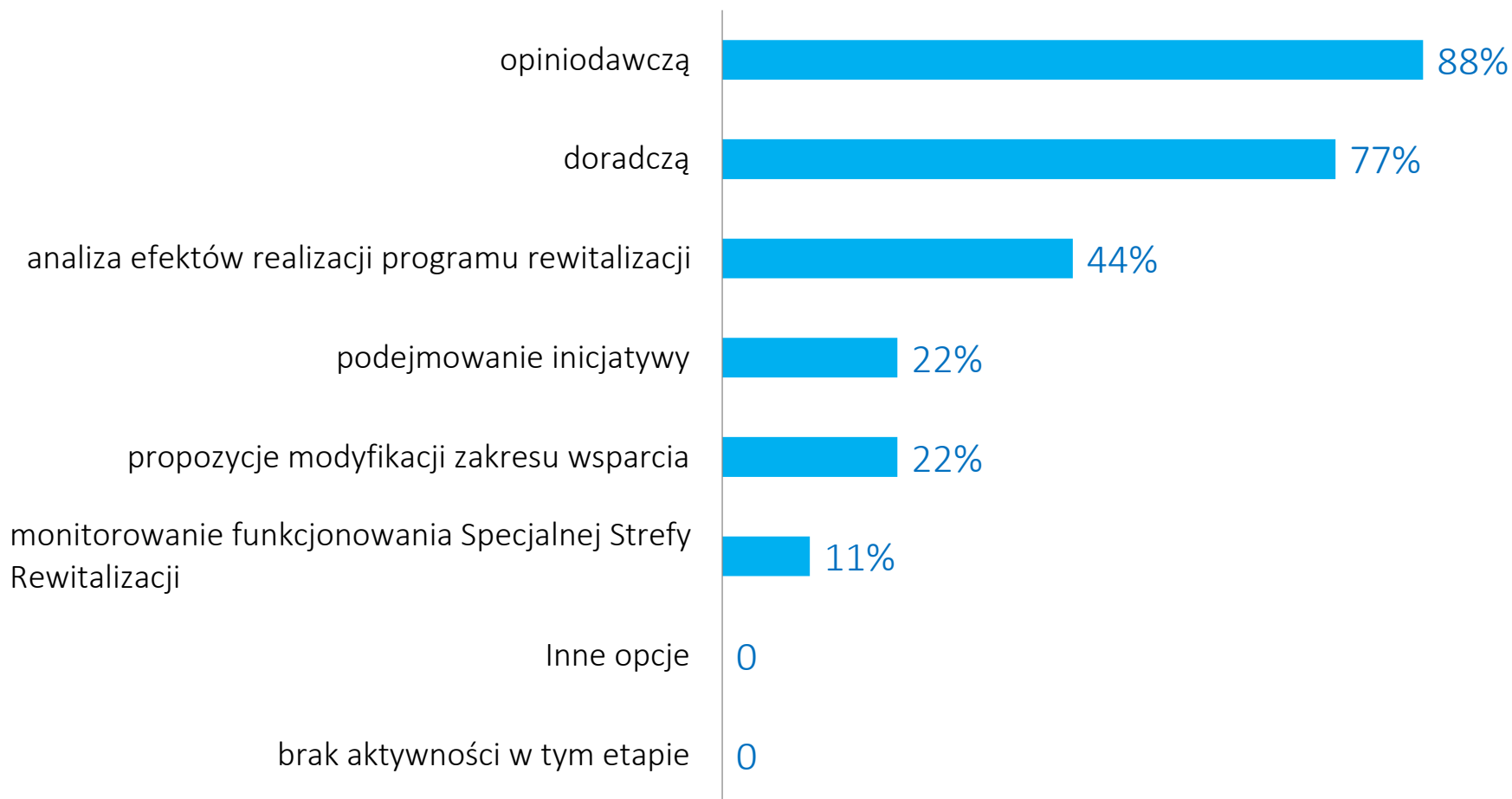
- zatwierdzanie zmian w kierunkach realizacji GPR
- udział w warsztatach ds. wizji miasta
- w związku z planem stworzenia stanowiska menagera starówki
- w związku z planem ograniczenia godzin sprzedaży alkoholu na OR
- szukanie rozwiązań na ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Inicjatywy własne

- szczegółowa analiza problematyki wywłaszczeń, stanu technicznego budynków, wizerunku miasta, potrzeb finansowych,
- prowadzenie wizji lokalnej w podobszarach rewitalizacji,
- tworzenie nowych zadań systemowych do ujęcia w aktualizacji GPR
- wniosek do WKZ o przekazanie kompetencji do MKZ w zakresie obiektów położonych na OR
- Zmiana form konsultacji społecznych w przypadku mpzp dot. OR

Wyniki badania

Aktywność KR na etapie wdrożenia GPR

Wyniki badania

Kierunki rozwoju KR

Pozostałe ciała doradcze w procesie rewitalizacji

Komitety Rewitalizacji
powołany w trybie
u.o.s.g.

- Warszawa
- Dąbrowa Górnicza

Zespoły ds. Rewitalizacji
powołane w trybie
u.o.s.g.

- Chorzów
- Dobiegniew
- Ełk (nieformalne Forum)
- Konin
- Milicz
- Rybnik
- Stalowa Wola
- Żyrardów

Komitet Rewitalizacji
powołany w trybie u.o.r.

- Lublin

KR i pozostałe ciała doradcze w procesie rewitalizacji – dobre praktyki

Komitet Rewitalizacji w Bytomiu:

- identyfikacja budynków, mieszkań, których właściciel jest nieznany lub od wielu lat brak z nim kontaktu - do **wywłaszczenia w ramach narzędzi SSR**,
- w związku ze strategią ściągnięcia mieszkańców innych miast do zamieszkania w Bytomiu (OR) na preferencyjnych warunkach - zgłoszono **konieczność zmiany sposobu i zakresu promocji zewnętrznej miasta, artykułującą zalety Bytomia, w tym walory procesu rewitalizacji**,

Komitet Rewitalizacji w Łodzi:

- wniosek do WKZ o **przekazanie kompetencji MKZ w zakresie nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków**, a położonych na OR Łodzi w celu usprawnienia procesów remontowych;
- Zmiana formy konsultacji społecznych projektów mpzp dla OR – **bezpośrednie informowanie właścicieli nieruchomości położonych na OR o wyłożeniach projektów mpzp** w formie np. obwieszczeń na klatkach schodowych i miejscach powszechnie uczęszczanych (przychodnie, kościoły itp.) z uproszczonym załącznikiem graficznym.

KR i pozostałe ciała doradcze w procesie rewitalizacji – dobre praktyki

- Zarządzenie Nr 87/2018 Prezydenta Miasta Konina w sprawie powołania Zespołu ds. rewitalizacji – podział Zespołu na dwa podzespoły: **podzespół ds. wdrażania i monitoringu LPR, podzespół opiniodawczo-doradczy.**
- Uchwała XXXIX/1035/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28.12.2016 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Łodzi – wyłonienie w ramach KR **stałych komisji: ds. społecznych, ds. wizerunku centrum, ds. przedsiębiorczości, ds. obszaru zamieszkania** – spójnych obszarowo z kierunkami działań określonych w GPR.

Dobra praktyka: podział na zespoły ekspertów umożliwia wykorzystanie faktycznego potencjału członków KR w sektorach, w których zostali powołani. Ograniczenie konieczności „znania się na wszystkim”.

Pozostałe ciała doradcze w procesie rewitalizacji – dobre praktyki

- Zarządzenie Nr 132/17 Prezydenta Miasta Stalowej Woli z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji dla Osiedla Rozwadów
- Zarządzenie Nr 153/17 Prezydenta Miasta Stalowej Woli z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji dla Osiedla Fabryczne

Celem Zespołów jest współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym m.in.:

- reprezentowanie mieszkańców osiedla i ich potrzeb,
- dbanie o wspólne dobro członków lokalnej społeczności osiedla,
- budowa lokalnych partnerstw na rzecz rewitalizacji,
- (...).

Dobra praktyka: konkretne zdefiniowanie celu działania KR ułatwia podejmowanie własnych inicjatyw, które powinny się mieścić w ramach procesu rewitalizacji (reprezentowanie potrzeb, dbanie o wspólne dobro społeczności OR).

Pozostałe ciała doradcze w procesie rewitalizacji – dobre praktyki

Zarządzenie Prezydenta M. Dąbrowy Górniczej Nr 1181.2016 z dnia 02 sierpnia 2016 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji. Zakres działań KR obejmuje m.in.:

- **inicjowanie partnerstwa** na rzecz realizacji kompleksowych i spójnych terytorialnie przedsięwzięć rewitalizacji;
- **opiniowanie przebiegu konsultacji społecznych** realizowanych w trakcie programowania i wdrażania programu rewitalizacji;
- **rozstrzyganie konfliktów** występujących pomiędzy różnymi grupami interesariuszy;
- rozpatrywanie propozycji dotyczących **modyfikacji zasięgu przestrzennego obszarów rewitalizacji**, jak również aktualizacji celów i projektów rewitalizacji;
- opiniowanie i rekomendowanie zgłaszanych projektów rewitalizacji;
- wypracowywanie **propozycji instrumentów wspierających proces rewitalizacji** – zasad zwolnień z podatku od nieruchomości budynków na OR, w których dokonano remontu elewacji oraz wypracowanie propozycji włączenia do zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu gminy dla ngo dodatkowej punktacji, premiującej wnioskodawców podejmujących realizację zadań o charakterze rewitalizacyjnym.

Dobra praktyka: wsparcie procesu rewitalizacji w Dąbrowie Górniczej konstituuje się w kierunku merytorycznego doradztwa.

CZĘŚĆ 3: REKOMENDACJE

Rekomendacje

1. Konieczność podnoszenia kwalifikacji osób wchodzących w skład KR i innych ciał doradczych.
2. Umożliwienie stałego i formalnego kontaktu interesariuszy z członkami KR (wyposażenie KR w adres do korespondencji, adres poczty elektronicznej).
3. Zagwarantowanie stosowania zasady bezstronności przy wyborze członków KR.
4. Konieczność nawiązania kontaktu ze środowiskami eksperckimi, umożliwiającymi wsparcie związane z funkcją doradczą KR.
5. Rekomendowany moment powoływania Komitetu Rewitalizacji: po wyznaczeniu obszaru rewitalizacji i w trakcie trwającego procesu partycypacji związanego z opracowaniem GPR.

Dziękuję za uwagę!

Katarzyna Spadło
kspadlo@irm.krakow.pl

